

Spis treści

Słowo wstępne	9
Wprowadzenie	11

I. Część ogólna

1. Geneza, rozwój i międzynarodowe aspekty prawnej ochrony środowiska	19
1.1. Klub Rzymski 1968 r.	21
1.2. Człowiek i środowisko – Konferencja Sztokholmska 1972 r.	23
1.3. Środowisko i rozwój – Konferencja w Rio de Janeiro 1992 r.	27
1.4. Zrównoważony rozwój – Konferencja w Johannesburgu 2002 r.	30
1.5. Prawo środowiska Unii Europejskiej	34
1.6. Prawnomiędzynarodowe zobowiązania Polski w zakresie ochrony środowiska	40
1.7. Rozwój źródeł polskiego prawa środowiska	54
2. Polityczne, społeczne i ekonomiczne podstawy prawa środowiska	65
2.1. Polityka ekologiczna	66
2.2. Udział i rola społeczeństwa w prawnej ochronie środowiska	69
2.3. Gospodarcze aspekty prawnej ochrony środowiska	93
2.3.1. Zasady zrównoważonego rozwoju	100
2.3.2. Metoda oceny oddziaływania na środowisko	105
2.3.3. Ochrona środowiska w zagospodarowaniu przestrzennym i przy realizacji inwestycji	112
2.4. Podstawowe zasady prawa środowiska	115

3. Odpowiedzialność prawna w ochronie środowiska	121
3.1. Odpowiedzialność cywilna	123
3.2. Odpowiedzialność karna	128
3.3. Odpowiedzialność administracyjna	133
3.4. Odpowiedzialność zawodowa	138
3.5. Odpowiedzialność pracownicza	139
3.6. Odpowiedzialność organizacyjno-statutowa	141
3.7. Odpowiedzialność konstytucyjna przed Trybunałem Stanu	142
3.8. Odpowiedzialność prawnomiędzynarodowa	143

II. Część szczegółowa

Wprowadzenie	153
4. Prawne środki przeciwdziałania zanieczyszczeniom i zagrożeniom środowiska	156
4.1. Instalacje i urządzenia	157
4.2. Ochrona przed substancjami	160
4.3. Ochrona przed produktami	165
4.4. Drogi, linie kolejowe, linie tramwajowe, lotniska oraz porty	167
4.5. Ochrona przed odpadami	168
4.6. Ochrona przed hałasem i wibracjami	182
4.7. Ochrona przed promieniowaniem	186
4.8. Instrumenty prawne przeciwdziałania zanieczyszczeniom i zagrożeniom środowiska	191
4.8.1. Przeglądy ekologiczne	191
4.8.2. Monitoring zagrożeń ekologicznych	193
4.8.3. Pozwolenia na wprowadzanie do środowiska substancji lub energii	195
4.9. Ograniczenia prawne korzystania ze środowiska	199
4.9.1. Ograniczanie sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ochroną środowiska	201
5. Prawna ochrona środowiska atmosferycznego i kosmicznego	204
5.1. Ochrona powietrza	205
5.2. Prawna ochrona środowiska kosmicznego	210
6. Prawna ochrona środowiska wodnego	214
6.1. Ochrona wód śródlądowych	219
6.2. Ochrona środowiska morskiego	235

6.3. Ochrona środowiska lodowego i polarnego	241
7. Prawna ochrona powierzchni ziemi i podziemia	247
7.1. Ochrona gleby i gruntów	249
7.2. Ochrona kopalin	257
8. Prawna ochrona żywych zasobów środowiska	260
8.1. Prawne zasady ochrony przyrody	261
8.2. Ochrona zwierząt i roślin	269
8.2.1. Ochrona gatunkowa i indywidualna	269
8.2.2. Humanitarna ochrona zwierząt	275
8.3. Obszary chronione	276
9. Instrumenty prawne przeciwdziałania awariom i katastrofom ekologicznym	287
10. Środki finansowo-prawne ochrony środowiska	296
10.1. Opłaty za korzystanie ze środowiska	297
10.2. Kary za naruszanie przepisów prawa środowiska	299
11. Organy administracji oraz instytucje ochrony środowiska	301
11.1. Organy administracji do spraw ochrony środowiska	304
11.2. Instytucje ochrony środowiska	305
11.2.1. Państwowa Rada Ochrony Środowiska	305
11.2.2. Komisje do spraw ocen oddziaływania na środowisko	306
11.2.3. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	309
12. Tendencje i perspektywy rozwojowe prawnej ochrony środowiska w XXI wieku	313
Bibliografia	321
Wykaz i objaśnienia skrótów	324
Wykaz i treść podstawowych źródeł prawnych	326